

TEK EBEVEYNLİ AİLELERİN ÇOCUKLARININ YAŞADIĞI SORUNLAR

Problems Experienced By Children Of Single Parent Families

Arş. Gör. Müge DEVEOĞLU

İzmir Bakırçay Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, İzmir/Türkiye

ORCID ID: 0000-0001-9275-6830

Cite As: Deveoğlu, M. (2021). "Tek Ebeveynli Ailelerin Çocuklarının Yaşadığı Sorunlar", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 7(47): 1635-1640.

ÖZET

Aile, çocukların terbiyesi ve eğitimi ile aile bireyleri arasındaki duygusal, sosyal ve psikolojik gereksinimlerin giderilmesi noktasında son derece önemli bir yere sahiptir. Toplumsal değişim süreciyle aile kurumunda meydana gelen değişimler sonucunda birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de tek ebeveynli ailelerde artış meydana gelmiştir. Tek ebeveynli aile, ebeveynlerden birinin (anne ya da baba) çocuğun bakımını ve sorumluluğunu tek başına üstlendiği bir aile modelidir. Tek ebeveynli aileler boşanma, eşlerden birinin ölümü, kişisel tercih ve geçici sebeplerden ötürü ortaya çıkabilir. Tek ebeveynli ailelerin çocuklarının iki ebeveynli ailelerin çocuklarına kıyasla karmaşık ve çok yönlü sorunları bulunmaktadır. Tek ebeveynli ailelerin çocuklarının yaşadığı sorunlar sosyal, psikolojik, ekonomik, akademik olarak çok çeşitli alanlarda görülebilmektedir. Bu çalışmada, tek ebeveynli ailelerin çocuklarının yaşadığı sorunlar baba yokluğu yaşayan çocuklar ve anne yokluğu yaşayan çocuklar üzerinden ayrı ayrı ele alınmıştır. Bu anlamda, bu çalışma, tek ebeveynli ailelerin çocuklarının problemlerini incelemeyi ve tek ebeveynli ailelerin çocuklarının yaşadığı sorunlara çözüm önerileri getirmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aile, Tek Ebeveynli Aile, Çocuk, Tek Ebeveyn Olan Baba, Tek Ebeveyn Olan Anne.

ABSTRACT

The family has an extremely important place in the nurture and training of children and in meeting the emotional, social and psychological needs among family members. As a result of the changes in the family institution with the social change process, there has been an increment in single-parent families in our country, as in many countries. A single-parent family is a family model in which one of the parents (mother or father) takes care and responsibility for the child alone. Single-parent families can arise due to divorce, death of one of the spouses, personal preference and temporary reasons. Children of single-parent families have complex and multifaceted problems compared to children of two-parent families. The problems experienced by the children of single parent families can be seen in a wide variety of social, psychological, economic and academic fields. In this study, the problems experienced by the children of single-parent families were dealt with separately in terms of children with father's absence and children with mother's absence. In this context, this study proposes to investigate the problems of the children of single parent families and to offer solution suggestions to the troubles experienced by the children of single parent families.

Key Words: Family, Single Parent Family, Child, Single Parent Father, Single Parent Mother.

1. GİRİŞ

Aile, toplumun temel kurumlarından biridir. Aile kurumunun da diğer kurumlar gibi belirli işlevleri bulunmaktadır. Bunlar, biyolojik, psikolojik, eğitim, sosyal, kültürel ve ekonomik işlevler olmak üzere altı farklı temel başlık altında sıralanabilir (Kır, 2011: 385). Bir kurum olarak aile de diğer kurumlar gibi tarihsel süreç içerisinde değişim geçirmiştir. Bu değişim aile algısının da değişimini beraberinde getirmiştir. Günümüz dünyası incelendiğinde bir birlige aile diyebilmek için mutlaka anne ve babanın bir arada olması gerekmektedir. Bu noktada, tek ebeveynli aile, anne veya babanın tek başına çocukla ilgilenmekten sorumlu olduğu bir model olarak karşımıza çıkmaktadır (Gladding, 2015: 105).

Tarihsel süreç içerisinde geleneksellikten modernliğe geçişte en mühim faktörlerden biri kuşkusuz sanayileşme olmuştur. Sanayileşme, üretim şekillerine olduğu kadar sosyal ilişkilere de etki ederek aile kurumunun da değişim ve dönüşümüne yol açmıştır. Sanayileşme, kentleşmenin etkisi ile geniş aileden çekirdek aileye doğru bir dönüşüm yaşanmıştır. Sanayileşme öncesinde çocuklar, anne ve babalarının yanı sıra büyükanne veya büyükbabalar, amcalar, teyzeler gibi yakın akrabalar tarafından büyütülürken günümüzde modernleşmenin de etkisiyle anne ve babalar çocuklarını anne, baba ve çocuktan oluşan çekirdek aile modeli içerisinde büyütmeye başlamıştır.

Ancak, günümüz dünyasında boşanma, ölüm, kişisel tercih, geçici durumlar gibi çeşitli sebeplerden ötürü ebeveynler tek ebeveynli aile modeli olarak karşımıza çıkmaya başlamıştır. Her ne sebepten olursa olsun tek ebeveynlik çocuğun gelişimi ve uyumu üzerinde olumsuz etkilere sahip olmuştur.

Bu bağlamda, bu çalışma, tek ebeveynli ailelerin çocuklarının yaşamış oldukları sorunları incelemek ve öneriler getirmek üzere kaleme alınmıştır.

2. ÇOCUĞUN GELİŞİMİNDE ANNE VE BABANIN ROLÜ

Çocuğun bebekliğinden itibaren belli başlı davranışlar edinebilmesi, çevresindeki uygun modeller ile mümkün olabilmektedir. Bu anlamda, çocuğun ilk ve en önemli toplumsal çevresi olan aile, çocuğun sağlıklı gelişiminin temelini oluşturmaktadır. Böyle bir ortam mümkün olduğu takdirde çocuk, kendisini sevgi ve güven içinde hissedebilir (De Figueiredo ve Dias, 2012). Anne ve babalar, çocuğun gelişimi üzerinde doğrudan etkili olmaktadır. Ancak, her bir ebeveynin çocuğun gelişimi açısından farklı şekilde, birbirinden bağımsız etkileri bulunmaktadır. Bunu ebeveynlerin çocukları ile geçirdikleri zaman diliminde nitelik ve nicelik yönünden farklılaşmalarından anlayabiliriz. Annenin çocuğu ile etkileşiminde bakım veren ve yönetici rolleri ön plandadır. Ancak, baba zamanını çocuğu ile oyun aktiviteleri yaparak geçirmektedir. Her iki ebeveynin oyun aktiviteleri bile farklıdır. Bu noktada babalar daha çok fiziksel ve dokunsal oyunları tercih ederken; anneler öğretici, sözel oyunları yeğlemektedir (Crnic ve Low, 2002: 254).

Her ne olursa olsun ebeveynlerin çocukları ile yaptıkları aktiviteler çocukların bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimlerini olumlu etkilemektedir. Bu aktiviteler, eğitim, spor, oyun oynama, mağazaya gitme veya birlikte küçük çaplı ev işleri yapmaya kadar çeşitli olabilmektedir (Brown ve diğerleri, 2001). Yapılan bir çalışmada, babaların ve annelerin çocukları ile sosyal etkileşimleri arasındaki farklılıklar incelenmiş, edinilen veriler sonucunda babaların annelere göre daha yönlendirici olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu anlamda, çocukların oyuncakları ve nesnelere karmaşık şekillerde incelemeleri için, küçük çocuklarının sınırlı dikkat yeteneklerini geliştirmeleri konusunda babaların yönlendirmesinin gerekli olabileceği söylenebilir (Kazura, 2000: 54). Yapılan araştırmalar, çocukların ebeveynleri ve çocuğa bakım verenlerle yaşadıkları deneyimlerin çocukluk gelişiminde kritik bir rol oynadığını ve uzun vadeli sonuçları tahmin etmeye hizmet edebileceğini göstermiştir (Belsky, Steinberg ve Draper, 1991; Belsky ve diğerleri, 2005).

3. TEK EBEVEYN AİLELERİN ÇOCUKLARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Nasıl ki her bir organımız vücudumuzda ayrı bir işleve sahip ve herhangi birinden kaynaklı bir sorun sistemimizi olumsuz etkiliyorsa, çocuğun gelişiminde de hem baba hem de anne ayrı ayrı etkiye sahip olmaktadır. Bu anlamda, ebeveynlerden birinin eksikliği çocuğu bütünüyle etkilemektedir. Bu açıdan, çocuğun sağlıklı bir yetişkin olması noktasında her iki ebeveyn de kritik rol oynamaktadır. Ancak, her geçen gün tek ebeveynli ailelerin sayısında artış meydana gelmektedir. Bu artış, çeşitli sorunları beraberinde getirmektedir. Tek ebeveynli ailelerin çocukları, iki ebeveynli ailelerin çocuklarına nazaran, çeşitli toplumsal sorunlara karşı daha savunmasız olmaktadır (Weinraub ve Kaufman, 2019: 273).

Araştırmalara göre, tek ebeveynli hanelerde yaşayan çocuklar, daha fazla fiziksel ve zihinsel sağlık problemleri yaşamaktadır (Amato, 2005; Brown, 2010). Yapılan çalışmalar, iki ebeveynli hanedeki çocuklara kıyasla tek ebeveynli hanelerde yaşayan çocuk ve ergenlerdeki psikiyatrik hastalık, intihar veya intihar girişimi, yaralanma ve bağımlılık risklerinin daha fazla olduğunu göstermiştir (Sauvola ve diğerleri, 2001; Weitofte ve diğerleri, 2003: 294). Bununla birlikte, tek ebeveynli ailelerdeki çocukların, iki ebeveynli ailelerdeki çocuklara göre daha fazla suç işlemesi muhtemeldir (Anderson, 2002; Demuth ve Brown, 2004).

Tüm bunlara ilaveten, tek ebeveynli ailelerin çocukları okul hayatında da daha az başarılı olmaktadır (Mulkey, Crain ve Harrington, 1992; Downey, 1994; Pong, Dronkers ve Hampden-Thompson, 2003; Barajas, 2011). Tüm bu veriler açıkça göstermektedir ki, tek ebeveynli ailelerin çocukları hayatlarının pek çok alanında problemle karşı karşıya kalmaktadır. Ancak, araştırma sonucunda baba yokluğu yaşayan ve anne yokluğu yaşayan çocukların farklı sorunlarla karşılaşma eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda, çalışmanın bu bölümünde tek ebeveynli ailelerin çocuklarının yaşadıkları sorunlar, baba yokluğu yaşayan çocuklar ve anne yokluğu yaşayan çocuklar üzerinden iki ayrı başlık altında incelenmiştir.

3.1. Baba Yokluğu Yaşayan Çocuklar

Baba olmak, eş olmaktan farklı olarak birçok sorumluluğu beraberinde getirmektedir. Babalık sorumlulukları, çocuğa yöneliktir (Salami ve Okeke, 2018: 2). Ancak, babanın çeşitli sebeplerden ötürü sorumluluklarını yerine getirememesi sonucu çocukta birçok problem ortaya çıkabilmektedir. Baba yokluğu yaşayan çocukların anneleri, evli emsallerine göre çocuklarına daha zayıf bağlarla bağlıdır ve onlara karşı daha az sevecen olma eğilimindedir (Hilton ve Devall, 1998: 26). Bu durum, çocukların sevgisiz ortamda büyümelerine sebep olabilmektedir. Aynı zamanda, tek ebeveynli kadın reisli, baba yokluğu yaşayan ailelerde hem iki ebeveynli ailelere hem de tek ebeveynli erkek reisli ailelere kıyasla yoksulluk düzeyinin altında yaşayanların oranı daha yüksek hem de gelir daha düşük olmaktadır (Krein ve Beller, 1988; McLanahan ve Booth, 1989; Laux ve Cook, 1994; Douthitt, 2000; Vespa, Lewis ve Kreider, 2013; Kramer ve diğerleri, 2016).

Baba yokluğu yaşayan ilköğretim okul çocukları üzerinde yapılan bir çalışma, baba yokluğu yaşayan çocukların babası olan çocuklara göre akademik okuma başarılarının da daha düşük olduğu sonucuna varmıştır. Bunun yanı sıra çalışma, aritmetik ve imla anlamında fark bulamamasına rağmen, baba yokluğu çeken erkek çocukların kız çocuklardan daha kötü skorlara sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır (Bain, Boersma ve Chapman, 1983). Bu anlamda babanın katılımının okul çağındaki çocuğun akademik performansında da önemli bir faktör olduğu söylenebilir (Flouri ve Buchanan, 2004: 142).

Baba yokluğu çeken erkek çocuklar üzerine yapılan farklı bir çalışma, erken dönemde baba yokluğu çeken erkek çocukların babası yanında olan erkek çocuklara nazaran erkeksi benlik kavramlarının önemli ölçüde daha az olduğu sonucuna ulaşmıştır (Biller ve Bahm, 1971). Bu anlamda, baba yokluğu yaşayan erkek çocukların cinsiyet rolü tercihlerinde ve davranışlarında daha az erkeksi oldukları görülmüştür (Lamb, 2010). Bununla birlikte, babaları tarafından terk edilen birçok yetişkin erkek, benlik saygısını geliştirmekte ve sürdürmekte, kalıcı duygusal bağlar oluşturmada, duygularını tanımakta veya eşleri ve çocuklarına kendilerini ifade etmekte güçlük çekmektedir (Balcom, 1998: 283).

Anne ve babası ile aynı ortamda yaşama imkânı bulamayan erkek çocukları birer yetişkin olduklarında ilişkilerini ciddi bir noktaya, evliliğe taşıma noktasında sıkıntı yaşayabilmektedir. Bu anlamda, erkek çocuğa rol model olan babanın eksikliğinin erkeğin ilerleyen hayatında karşı cinsle kuracağı ilişki, problem çözme ve duygularını belli etmeye kadar farklı alanlarda kendini göstereceği söylenebilir. Ayrıca, birçok çalışma, baba yokluğu yaşayan çocukların alan bağımlılıklarının daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır (Barclay ve Cusumano, 1967; Goldstein ve Peck, 1973; Chapman, 1977).

Babaların erkek çocukları için vazgeçilmez ve yeri doldurulamaz rol model olduğu düşünüldüğünde patolojik sonuçların ortaya çıkması anlamlıdır. Baba yokluğu çeken yetişkin kadınlar üzerine yapılan bir doktora tez çalışması, baba yokluğu çeken kadınların çocukları için daha iyi bir yaşam kurmanın ve adanmış bir baba olacak bir erkeği seçmenin ya da çocuklarına baba yokluğunda yardım etmenin önemine vurgu yaptıklarını bizlere göstermiştir. Bunun yanı sıra çalışmada, baba yokluğu çeken kız çocukları yetişkin birer kadın olduğunda romantik ilişkilerinde karar verme kalıplarının ya erkeklerde sömürüyü normalleştirme ya da erkeklere güvenmeme şeklinde gerçekleştiği ortaya konulmuştur (Brown, 2018). Öyle görünüyor ki, baba yokluğu çeken kız çocukları yetişkin birer kadın olduklarında ya erkeğin kölesi olmakta ya da evliliğe uzak bakmaktadır. Bu noktada, güçlü kadının temelini sağlıklı baba-kız ilişkisine dayandığı ifade edilebilir. Sonuç olarak, baba yokluğu her iki cinsiyetteki çocuklar üzerinde de olumsuz etkiye sahip olmakta, her iki cinsiyetin de ileride kuracakları aile kurumunu derinden etkilemektedir.

3.2. Anne Yokluğu Yaşayan Çocuklar

Dünya genelinde baba yokluğu yaşayan çocukların oranının anne yokluğu yaşayan çocuklara kıyasla daha fazla olmasından ötürü, yapılan çalışmaların çoğu tek ebeveyn anneler üzerinedir. Ancak yine de anne yokluğu yaşayan çocuklar üzerinde bilimsel çalışmalar az da olsa bulunmaktadır. Tek ebeveynin baba olduğu ailelerde çocuklar babanın yanında ikamet eder ve çocuğu yetiştirme sorumluluğu baba üzerindedir (Currie ve Sider, 2013: 65). Annenin yokluğu, çocukların gelişimi ile anlamlı ve olumsuz bir şekilde ilişkili olarak çocukların gelişimi üzerinde kalıcı olumsuz etkilere sebep olabilmektedir (Mao, Zang ve Zhang, 2020).

Toplum, çocukların bakımını çoğunlukla kadınların görevi olarak gördüğünden tek ebeveyn babalar, çocuğun bakımından sadece kendisinin sorumlu olmasından endişe duyabilmektedir. Bu noktada, tek ebeveyn babalara yönelik ebeveyn eğitiminin gerekliliği karşımıza çıkmaktadır (Mendes, 1976: 444). Babaların endişelerinin giderilmesi çocuklarını yetiştirmeleri açısından onlara kolaylık sağlayacaktır. Yapılan birçok çalışma bu gerekliliği gözler önüne sermektedir. 2008 yılında Park tarafından yapılan bir çalışma, boşanmış tek ebeveyn babalı ailelerden gelen öğrencilerin daha düşük eğitim arzusu duyduklarını ortaya koymuştur. Eğitime yönelik isteksizlik sonucu eğitimde ilerleyemeyen çocukların ileride birer yetişkin olduğunda iş hayatı başta olmak üzere birçok alanda olumsuz etkileneceği açıktır. 2016 yılında yapılan bir çalışma, tek ebeveyn baba olup anne yokluğu yaşayan çocuklarda ebeveyn-çocuk aktiviteleri ve ebeveyn farkındalığının iki ebeveynli aile ve tek ebeveyn annelere kıyasla daha düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır (Cheng ve Wu: 147). Tüm bunlar, baba-çocuk ilişkisi içerisinde kaygı, stres yaratacak durumların ortaya çıkmasına yol açabilmektedir. Tüm bunlara rağmen, daha yüksek gelir seviyeleri ve daha istikrarlı istihdam olanakları, tek ebeveyn babaların tek ebeveyn annelere göre avantajları olarak ifade edilebilir (Biblarz ve Stacey, 2010: 15). Bu noktada, 141 tek ebeveyn baba üzerinde yapılan bir çalışma, babaların tek ebeveyn olarak ekonomik anlamda rahat ve yetkin hissettikleri sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca çalışma, erkeklerin çocuk

bakımında sorumluluklarını yerine getirdiklerinde, kadınlara has beklentileri karşıladıklarında, çocuklarıyla samimi ve sevgi dolu ilişkiler geliştirdiklerini göstermiştir (Risman, 1986).

Yapılan bir çalışma, tek ebeveyn babaların çocuklarıyla destekleyici etkileşim kurarak, çocuklarının terbiye eğitimlerinde aktif olarak yer alarak, ev faaliyetlerine katılarak ve çocuklarla eğitim ve deneyim kazanarak tek ebeveynliğe uyumlarının geliştirilebileceğini ortaya koymuştur (Smith ve Smith, 1981: 411). Bunun yanı sıra, tek ebeveyn babaların ebeveynlik rollerine yüksek düzeyde katılımları, çocukların bilişsel yetkinliğini, empatisini ve iç kontrol odağını artırmalarını sağlaması anlamında da önemlidir (Baradi ve Agbing, 2008: 54).

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma ile, tek ebeveynli ailelerin çocuklarının çok çeşitli sorunla karşı karşıya kaldığı net bir şekilde ortaya konulmuştur. Bu noktada, çalışmada, baba yokluğu yaşayan çocuklar ve anne yokluğu yaşayan çocuklar ayrı bir şekilde ele alınmıştır.

Çocuğun hangi ebeveynde kalması gerektiği konusu tartışmalı bir konudur. Ancak, ebeveynlerin cinsiyetleri yerine finansal durumları, duygusal adaptasyonları ve kişisel nitelikleri göz önüne alınırsa çocuk için daha sağlıklı kararlar verilebileceği ifade edilebilir (Schnayer ve Orr, 1989: 183).

Tek ebeveynli ailelerin çocuklarının bu süreçten en az hasarla etkilenmesi noktasında çeşitli öneriler sunulabilir. Sağlık uzmanlarının, anne yokluğu ve baba yokluğu çeken çocukların zorluk ve mücadeleleriyle daha iyi başa çıkmalarına yardımcı olmak için uygun yardımı sağlaması önemlidir. Ayrıca, tek ebeveyn anne ve babalara destek olmak amaçlı eğitimlerin düzenlenmesi, konunun uzmanları tarafından rehberlik edecek düzeyde kitapların, bilimsel çalışmaların ortaya konması tek ebeveyn anne ve babaların sağlıklı nesiller yetiştirmesi anlamında elzemdir. En önemlisi, toplumun geleneksel ataerkil söylemi bir kenara bırakıp, tek ebeveyn babalara yönelik önyargılı bakış açısından vazgeçerek, çocuk bakımının hem anne hem de babalar tarafından başarılı bir şekilde yapılabileceğini görmesidir. Bu sayede, çocuk bakımı konusunda toplumsal cinsiyet eşitliğine ulaşılabilir. Tüm bunların gerçekleşmesi tek ebeveyn ailelerdeki çocukların sağlıklı birer yetişkin olabilmesi, toplumun sağlıklı bireylerden oluşan sağlıklı ailelere sahip olabilmesi ve sonuç olarak toplumun güçlü olabilmesine büyük katkı sağlayacaktır.

Sonuç olarak, tek ebeveynli aileler üzerine yapılan çalışmaların uluslararası düzeyde yeterli olmasına rağmen, tek ebeveyn babalar üzerine yapılan çalışmaların istenilen seviyede olmadığı tespit edilmiş, ulusal düzeyde çalışmaların ise uluslararası çalışmalara kıyasla yetersiz olduğu görülmüştür. Bu anlamda, bu çalışmanın, tek ebeveynli ailelerin çocuklarının sorunlarını hem baba yokluğu hem de anne yokluğu bağlamında ele alması anlamında ilgili literatüre katkı sunacağına inanılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Amato, P.R. (2005). "The Impact of Family Formation Change on the Cognitive, Social, and Emotional Well-Being of the Next Generation", *Future Child*, 15(2):75-96. DOI: 10.1353/foc.2005.0012
- Anderson, A.L. (2002). "Individual and Contextual Influences on Delinquency: The Role of the Single-Parent Family", *Journal of Criminal Justice*, 30(6):575-587. DOI: 10.1016/S0047-2352(02)00191-5
- Bain, H.C.; Boersma, F.J. & Chapman, J.W. (1983). "Academic Achievement and Locus of Control in Father-Absent Elementary School Children", *School Psychology International*, 4(2):69-78. DOI: 10.1177/0143034383042002
- Balcom, D.A. (1998). "Absent Fathers: Effects on Abandoned Sons", *The Journal of Men's Studies*, 6(3):283-296. DOI: 10.1177/106082659800600302
- Baradi, A.M.A. & Agbing, L.U. (2008). "Fathering Adolescents with Absent-Mothers", *LEAPS: Miriam College Faculty Research Journal*, 29(1):53-71.
- Barajas, M.S. (2011). "Academic Achievement of Children in Single Parent Homes: A Critical Review", *The Hiltop Review*, 5(1):12-21.
- Barclay, A. & Cusumano, D.R. (1967). "Father Absence, Cross-Sex Identity and Field-Dependent Behavior in Male Adolescents", *Child Development*, 38(1):243-250. DOI: 10.2307/1127145

- Belsky, J.; Steinberg, L. & Draper, P. (1991). "Childhood Experience, Interpersonal Development, and Reproductive Strategy: An Evolutionary Theory of Socialization", *Child Development*, 62(4):647-670. DOI: 10.2307/1131166
- Belsky, J.; Jaffee, S.R., Sligo, J., Woodward, L. & Silva, P.A. (2005). "Intergenerational Transmission of Warm-Sensitive Stimulating Parenting: A Prospective Study of Mothers and Fathers of 3-Year-Olds", *Child Development*, 76(2):384-396. DOI: 10.1111/j.1467-8624.2005.00852.x
- Biblarz, T.J. & Stacey, J. (2010). "How Does the Gender of Parents Matter?", *Journal of Marriage and Family*, 72(1):3-22. DOI:10.1111/j.1741-3737.2009.00678.x
- Biller, H.B. & Bahm, R.M. (1971). "Father Absence, Perceived Maternal Behavior, and Masculinity of Self-Concept among Junior High School Boys", *Developmental Psychology*, 4(2):178-181. DOI: 10.1037/h0030450
- Brown, B.V.; Michelsen, E.A., Halle, T.G. & Moore, K.A. (2001). "Fathers' Activities with Their Kids", *Child Trends Research Brief*.
- Brown, S.L. (2010). "Marriage and Child Well-Being: Research and Policy Perspectives", *Journal of Marriage and Family*, 72(5):1059-1077. DOI: 10.1111/j.1741-3737.2010.00750.x
- Brown, S.J. (2018). "The Lived Experience of Daughters Who Have Absent Fathers: A Phenomenological Study", Unpublished Doctoral Dissertation. Walden University, College of Social and Behavioral Sciences, Minneapolis.
- Chapman, M. (1977). "Father Absence, Stepfathers, and the Cognitive Performance of College Students", *Child Development*, 48(3):1155-1158. DOI: 0.2307/1128380
- Cheng, Y.A. & Wu, F.F. (2016). "Going it Alone and Adrift: The Socioeconomic Profile and Parental Involvement of Single-Father and Single-Mother Families in Post-Industrial Taiwan", *Journal of Population Research*, 33(2):147-172. DOI: 10.1007/s12546-016-9158-z
- Crnic, K. & Low, C. (2002). "Everyday Stresses and Parenting" (Ed. Marc H. Bornstein), *Handbook of Parenting: Volume 5: Practical Issues in Parenting*, pp. 243-267, Lawrence Erlbaum Associates, New Jersey.
- Currie, H. & Sider, S. (2013). "Daughters of Single Fathers: Working as a Team", *Canadian Journal of Family and Youth*, 5(1):65-89. DOI: 10.29173/CJFY18948
- De Figueiredo, C.R.S. & Dias, F.V. (2012). "Families: Influences in Children's Development and Behaviour, from Parents and Teachers' Point of View", *Psychology Research*, 2(12):693-705.
- Demuth, S. & Brown, S.L. (2004). "Family Structure, Family Processes, and Adolescent Delinquency: The Significance of Parental Absence Versus Parental Gender", *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 41(1):58-81. DOI: 10.1177/0022427803256236
- Downey, D.B. (1994). "The School Performance of Children from Single-Mother and Single-Father Families: Economic or Interpersonal Deprivation?", *Journal of Family Issues*, 15(1):129-147. DOI: 10.1177/019251394015001006
- Flouri, E. & Buchanan, A. (2004). "Early Father's and Mother's Involvement and Child's Later Educational Outcomes", *British Journal of Educational Psychology*, 74(2):141-153. DOI: 10.1348/000709904773839806
- Gladding, S.T. (2015). *Family Therapy: History, Theory, and Practice*, Pearson, Harlow.
- Goldstein, H.S. & Peck, R. (1973). "Maternal Differentiation, Father Absence and Cognitive Differentiation in Children", *Archives of General Psychiatry*, 29(3):370-373. DOI: 10.1001/archpsyc.1973.04200030062009
- Hilton, J.M. & Devall, E.L. (1998). "Comparison of Parenting and Children's Behavior in Single-Mother, Single-Father, and Intact Families", *Journal of Divorce & Remarriage*, 29(3-4):23-54. DOI: 10.1300/J087v29n03_02
- Kazura, K. (2000). "Fathers' Qualitative and Quantitative Involvement: An Investigation of Attachment, Play, and Social Interactions", *The Journal of Men's Studies*, 9(1):41-57. DOI: 10.3149/jms.0901.41
- Kır, İ. (2011). "Toplumsal Bir Kurum Olarak Ailenin İşlevleri", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(36):381-404.

- Kramer, K.Z.; Myhra, L.L., Zuiker, V.S., Bauer, J.W. (2016). "Comparison of Poverty and Income Disparity of Single Mothers and Fathers Across Three Decades: 1990–2010", *Gender Issues*, 33(1), 22-41. DOI: 10.1007/s12147-015-9144-3
- Krein, S.F. & Beller, A.H. (1988). "Educational Attainment of Children from Single-Parent Families: Differences by Exposure, Gender, and Race, Demography", 25(2):221-234. DOI: 10.2307/2061290
- Lamb, M.E. (2010). "How Do Fathers Influence Children's Development? Let Me Count the Ways" (Ed. Michael E. Lamb), *The Role of the Father in Child Development*, pp. 1-26, Wiley, New Jersey.
- Laux, S.C. & Cook, C.C. (1994). "Female-Headed Households in Nonmetropolitan Areas: Housing and Demographic Characteristics", *Journal of Family and Economic Issues*, 15(4):301-316.
- Mao, M.; Zang, L. & Zhang, H. (2020). "The Effects of Parental Absence on Children Development: Evidence from Left-Behind Children in China", *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(18):6770. DOI: 10.3390/ijerph17186770
- McLanahan, S. & Booth, K. (1989). "Mother-Only Families: Problems, Prospects, and Politics", *Journal of Marriage and the Family*, 51(3):557-580. DOI: 10.2307/352157
- Mendes, H.A. (1976). "Single Fathers", *The Family Coordinator*, 25(4):439-444. DOI: 10.2307/582858
- Mulkey, L.M.; Crain, R.L. & Harrington, A.J.C. (1992). "One-Parent Households and Achievement: Economic and Behavioral Explanations of a Small Effect", *Sociology of Education*, 65(1):48-65. DOI: 10.2307/2112692
- Park, H. (2008). "Effects of Single Parenthood on Educational Aspiration and Student Disengagement in Korea", *Demographic Research*, 18(13):377-408.
- Pong, S.L.; Dronkers, J. & Hampden-Thompson, G. (2003). "Family Policies and Children's School Achievement in Single-Versus Two-Parent Families", *Journal of Marriage and Family*, 65(3):681-699. DOI:10.1111/j.1741-3737.2003.00681.x
- Risman, B.J. (1986). "Can Men "Mother"? Life as a Single Father", *Family Relations*, 35(1): 95-102. DOI: 10.2307/584288
- Salami, I.A. & Okeke, C.I. (2018). "Absent Fathers' Socio-Economic Status and Perceptions of Fatherhood as Related to Developmental Challenges Faced by Children in South Africa", *South African Journal of Childhood Education*, 8(1):1-7. DOI: 10.4102/sajce.V8i1.522
- Sauvola, A.; Räsänen, P.K., Joukamaa, M.I., Jokelainen, J., Järvelin, M.R. & Isohanni, M.K. (2001). "Mortality of Young Adults in Relation to Single-Parent Family Background: A Prospective Study of the Northern Finland 1966 Birth Cohort", *The European Journal of Public Health*, 11(3):284-286. DOI: 10.1093/eurpub/11.3.284
- Schnayer, R. & Orr, R.R. (1989). "A Comparison of Children Living in Single-Mother and Single-Father Families", *Journal of Divorce*, 12(2-3):169-184. DOI: 10.1300/J279v12n02_09
- Smith, R.M. & Smith, C.W. (1981). "Child Rearing and Single-Parent Fathers", *Family Relations*, 30(3):411-417. DOI: 10.2307/584036
- Vespa, J.; Lewis, J.M. & Kreider, R.M. (2013). "America's Families and Living Arrangements: 2012", *Current Population Reports*, 20, P570.
- Weinraub, M. & Kaufman, R. (2019). "Single Parenthood" (Ed. Marc H. Bornstein), *Handbook of Parenting: Volume 3: Being and Becoming a Parent*, pp. 271-310, Routledge, New York & London.
- Weitoft, G.R.; Hjern, A., Haglund, B. & Rosén, M. (2003). "Mortality, Severe Morbidity, and Injury in Children Living with Single Parents in Sweden: A Population-Based Study", *Lancet*, 361(9354):289-295. DOI: 10.1016/s0140-6736(03)12324-0